

Denijs van Alsloot,
De Brusselse
omwegang van 1615.
Processie op de Zavel,
1616, olieverf op doek
MUSEO DEL PRADO,
MADRID

België (?) in de zeventiende eeuw

De zeventiende eeuw bij ons was een turbulente periode. Ze krijgt nog steeds het etiket 'ongelukseeuw' opgeplakt en men verwijst dan naar de oorlogen tegen de Verenigde Provinciën en Frankrijk, naar de Spaanse 'bezetting' of de sluiting van de Schelde. Onze zeventiende eeuw verbleekt inderdaad naast de Gouden Eeuw van de noorderburen. En de vergelijking met de Nederlanden in de zestiende eeuw en met het Oostenrijkse bewind in de achttiende eeuw valt ongunstig uit. De samenstellers van de tweedelige uitgave *België in de 17de eeuw* brengen daarbij belangrijke nuances aan.

De oorlogen, tot 1648 tegen de Verenigde Provinciën en van 1635 tot 1715 tegen Frankrijk, speelden zich voornamelijk in de grensstreken af. De troepen van Lodewijk XIV belegerden ook steden in het binnenland maar ze gingen in onze gewesten minder moorddadig tekeer dan in andere landen omdat de zonnekoning een annexatie op het oog had. De zuidelijke Nederlanden kenden een relatief lage belastingdruk omdat ze de factuur van het oorlogvoeren konden doorschuiven: eerst naar Spanje toen er tegen de Verenigde Provinciën gevochten werd, later naar diezelfde Verenigde Provinciën en Engeland voor de oorlog tegen Frankrijk. De landbouw is altijd blijven functioneren en onze gewesten kenden geen grote hongersnoden. Dat klinkt allemaal positiever dan het cliché van de 'ongelukseeuw'.

Ook van een zogenaamde Spaanse 'bezetting' is volgens de auteurs geen sprake. De lokale machthebbers hebben Spanje gevraagd om in de zuidelijke Nederlanden te blijven. Ze rekenden op de Spaanse troepen en het Spaanse geld voor de verdediging van het land. De Spaanse autoriteiten van hun kant moesten in de langdurige oorlogen tegen de Verenigde Provinciën en Frankrijk de medewerking krijgen van de adellijke en kerkelijke grootgrondbezitters op het platteland en van de stedelijke burgerij. Die kregen dan van een verzwakt Spanje een grote mate van zelfbestuur.

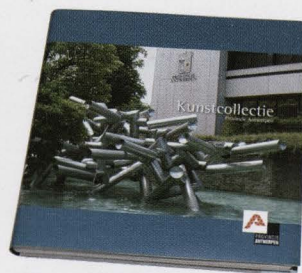
De boekdelen geven nog meer kleur aan de 'sombere' zeventiende eeuw als ze schrijven over de jezuïeten en andere

Prof. Paul Janssens (red.)
België in de 17de eeuw
De Spaanse Nederlanden en het
Prinsbisdom Luik (1585-1715)
Uitgegeven door Snoeck en Dexia
Twee hardcovers in foedraal, 296
blz. (deel 1) en 448 blz. (deel 2),
700 illustraties, 25 x 29,7 cm
ISBN 90-5349-585-1
99,00 EURO

kloosterorden die een netwerk van colleges uitbouwden, waarvan een aantal nog altijd bestaat. Eveneens in het onderwijs kreeg de humanioraopleiding vaste vorm. Naast de barokke vernieuwingsdrang, vooral in kerkinterieurs, wijzen de auteurs op architecturale verwezenlijkingen uit die periode, zoals de restauratie van begijnhoven en de heropbouw van de Brusselse Grote Markt, die vandaag zijn opgenomen in de Unesco-lijst van het wereldpatrimonium.

België in de 17de eeuw behandelt de geschiedenis van de zuidelijke Nederlanden van 1585, toen de Spaanse koning zijn gezag hier herstelde, tot 1715, wanneer het gebied aan de Oostenrijkse Habsburgers wordt overgedragen. Er is ook aandacht voor het naburige prinsbisdom Luik. Beide landen zullen ruim honderd jaar later de Belgische staat vormen. Wat 'België' al in de titel van een boek over de zeventiende eeuw komt doen, is een raadsel.

Het boek heeft de ambitie het standaardwerk voor die periode te zijn. Daar zijn de meer dan dertig specialisten-auteurs, onder leiding van professor Paul Janssens, in geslaagd. Ze brengen een compleet en rijkgeschakeerd verhaal dat al even rijkelijk geïllustreerd is. (MV)

Kunstcollectie Provincie Antwerpen
412 bl., kleurendruk, 22x 23 cm
ISBN 9066250992
25 EURO
TE BESTELLEN BIJ FRANS DE POORTER
VIA MAIL FRANS.DE.POORTER@ADMIN.
PROVANT.BE OF TEL. 03 240 51 31

Kunstcollectie van de Provincie Antwerpen

Sinds 1971, toen het nieuwe provinciehuis in gebruik werd genomen, verzamelt de provincie Antwerpen kunst. Onder tussentelst de werken van zo'n 630 kunstenaars, waaronder grote namen zoals James Ensor, Eugène Van Mieghem, Frans Masereel, Constant Permeke, Marie Jo Lafontaine, Anne-Mie Van Kerckhoven, Michel Seuphor, Fred Bervoets, Pol Mara, Jan Fabre, Luc Tuymans, Pol Bury, Vic Gentils en Panamarenko. Ze bevat ongeveer 400 schilderijen, 850 grafische werken, 300 ruimtelijke werken en 24 wandtapijten.

In een stevige publicatie selecteerde men tweehonderd topwerken die de collectie, samen met een gratis aanbod van rondleidingen, ontsluiten. Het is geen wetenschappelijke catalogus, maar een informatief kijk-, lees- en bladerboek met duidende teksten en duidelijke foto's. Maar u kan ook gratis kennis maken met deze kunstwerken. De gegendste rondleidingen duren iets meer dan 2 uur. Voor reservatie neemt u contact op met Marc Van Geffen, tel. 03 240 51 46 of marc.vangeffen@admin.provant.be (PW)